

Den Haag, 2 juni 2022

Aan de informateur, de hr. J.P.H. Donner en onderhandelaars van een nieuw Haags college,

Momenteel bent u druk bezig met de formatie van een nieuw college van B&W. Het Straat Consulaat, een Haagse organisatie die de belangen behartigt van dak- en thuisloze mensen, zou graag de volgende boodschap aan u willen overbrengen:

Gisteren hadden wij de eer om staatssecretaris van Ooijen te ontvangen op onze locatie in de Parkstraat. Hij deed dit om het nieuwe Kabinetsbeleid m.b.t. de aanpak van dakloosheid aan de pers te presenteren met de volgende kernboodschap:

Het kabinet wil dat huisvesting de kern wordt van de vernieuwde aanpak dakloosheid. 'Iemand die dakloos is, moet niet opgevangen worden in een daklozenopvang, maar we zorgen zo snel mogelijk voor een huis', aldus de Staatssecretaris.

Het Straat Consulaat is erg blij met deze beleidsomslag en wij hopen dat het nieuwe college dit ook omarmt. Wonen is een fundamenteel grondrecht. Het is verankerd in mensenrechtenverdragen en de Nederlandse Grondwet. Dakloosheid is een extreme schending van dat recht en slaat de bodem weg onder een menswaardig bestaan. Het college legde tijdens de vorige coalitieperiode de lat hoog: 'Niemand in Den Haag hoefde op straat te slapen.' Dit is op sommige momenten ook goed gelukt, bijvoorbeeld tijdens de lockdownperiode. Maar zodra het geld op was en de Corona-opvang stopte ging het vaak weer mis. Dakloosheid groeit momenteel sterk en treft steeds meer groepen in Den Haag. Zeker nu er door inflatie en oorlog weer meer mensen in de problemen komen. In deze brief pleiten wij voor een aantal noodzakelijke maatregelen met als hoofddoel het daadwerkelijk voorkomen en uitbannen van dakloosheid in Den Haag. Wij vragen u dit een plek te geven in het nieuwe coalitieakkoord.

Een strategie op het voorkomen en uitbannen van dakloosheid begint met het onderkennen van de noodzaak. Tot nu toe lijkt het beleid en ook de verkiezingsprogramma's van partijen vooral gericht op het managen van dakloosheid, in plaats van het voorkomen en uitbannen.

Zoals gezegd lijkt het Kabinet deze omslag inmiddels te hebben gemaakt. De gemeentes zullen dit beleid moeten uitvoeren en wij gaan er van uit dat het nieuwe college hier enthousiast en met elan mee aan de slag gaat. Dit betekent een brede aanpak die zich richt op: voorkomen van dakloosheid, kortdurende kwalitatief goede opvang, en doorstroom.

De gemeente Den Haag heeft deze aanpak ook omarmd, getuige het Programma Maatschappelijke Opvang 2020 – 2024: "een Toekomst begint met een (t)huis". Dit

programma is vooralsnog een overzicht van bestaande maatregelen en dient veel verder te worden doorontwikkeld. Dit vraagt om:

- Een heldere definitie en het verzamelen van data over hoeveel mensen we het hebben, wie ze zijn, hoe ze dakloos (dreigen te) raken. Momenteel is er slechts zicht op een zeer beperkte groep;
- Een integraal beleid van op z'n minst: wonen, werk en inkomen, en zorg;
- Aandacht voor specifieke groepen dakloze mensen, zoals: jongeren, vrouwen, zelfredzame dakloze mensen, arbeidsmigranten en gezinnen/alleenstaande moeders;
- Heldere en haalbare doelstellingen en een pad (met tijdslijn en targets) daar naartoe, zodat monitoring en verantwoording mogelijk zijn, zowel voor het College, als de gemeenteraad en het maatschappelijk middenveld.

De keuze die moet worden gemaakt is of de gemeente dakloosheid blijft managen of echt gaat werken aan het uitbannen van dakloosheid. Wij pleiten voor het tweede. Dit vraagt om veel meer inzet op de pijlers voorkomen en doorstroming en, daarmee gepaard, een gestage afbouw van de opvang. Dat is de lange termijn. Onderstaand vind u specifieke aandachtspunten per pijler. Hoe dit vorm krijgt en welke termijnen daarmee gemoeid zijn is onderdeel van een integraal plan van aanpak waar we voor pleiten. Op de korte termijn dient er voldoende opvang te komen die toegankelijk is voor iedereen.

De wooncrisis is een enorme opgave voor gemeente, provincie en rijk en het resultaat van politieke keuzes en beleid. Het oplossen ervan moet dus beginnen met een radicaal ander woonbeleid. Dakloosheid is de meest ernstige uitwas van een falend woonbeleid en dient dus met prioriteit te worden aangepakt. Wij pleiten voor een radicaal andere aanpak en specifieke maatregelen om dakloosheid te voorkomen en uit te bannen. Tenslotte willen wij nog benadrukken dat goede participatie en communicatie bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid van groot belang is. Betrek de mensen om wie het gaat hierbij. Wij zijn uiteraard bereid om het college hierbij te helpen.

We realiseren ons dat u voor een lastige opgave staat tijdens de vorming van een nieuwe coalitie. Daarbij zullen politieke en ideologische verschillen moeten worden overbrugd. Wij hebben de afgelopen jaren ervaren dat dit vaak is gelukt en dat het bestrijden van dakloosheid een doel is dat elke partij onderschrijft.

Voor vragen en verdere info kunt u mij bereiken op: 06-43833590

Met vriendelijke groeten,

Marlies Filbri
Directeur Straat Consulaat

Dakloosheid is een woonprobleem

Het woonbeleid heeft uiteraard een belangrijk effect op dakloosheid. De beschikbaarheid van betaalbare en passende huisvesting zorgt voor voorkomen van dakloosheid en verbetering van de doorstroom. Dat vergt extra aandacht voor het voorkomen en bestrijden van dakloosheid in het woonbeleid. Dat is nu niet het geval. Dakloosheid wordt primair gezien als zorgprobleem en is (daarom) belegd bij zorg en maatschappelijke opvang. We vragen om:

- Inbedding van het dakloosheidsbeleid in de woonvisie;
- Oplossen van (dreigende) dakloosheid als prioriteit in het woonbeleid te stellen.

Een deel van de verkiezingsprogramma's had oog voor huisvesting van dakloze mensen. Echter, er wordt vooral gesproken over flexibele en tijdelijke huisvesting. Dit kan op de korte termijn voor enige verlichting zorgen, maar zonder woonzekerheid op de lange termijn is dit geen duurzame oplossing. Tijdelijke en flexibele woonoplossingen kunnen effectief zijn indien ze onderdeel zijn van een beleid gericht op duurzame woonoplossingen.

1. Voorkomen

Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt zeker voor dakloosheid. Los van het feit dat voorkomen van dakloosheid een verplichting is van de overheid, is het ook nog eens veel goedkoper. De gemeente heeft enkele belangrijke middelen in handen om dakloosheid te voorkomen. Maatregelen die kunnen bijdragen aan het voorkomen van dakloosheid zijn:

- Alle mogelijke ruimte binnen de participatiewet, en daarbuiten, benutten om de bijstand te verhogen zonder dat dit impact heeft op toeslagen;
- Toegang tot effectieve schuldhulpverlening voor iedereen;
- Een moratorium op huisuitzettingen of op z'n minst geen huisuitzettingen indien deze leiden tot dakloosheid.

Voor jongeren gelden specifieke maatregelen:

- Betere aansluiting 18-/18+. Jongeren worden niet losgelaten tot de basis op orde is. Dit is in ieder geval: bestaanszekerheid, huisvesting, school of baan en toegang tot zorg;
- Versnelde afschaffing van de voorgenomen afschaffing van de kostendelersnorm voor jongeren. We kunnen niet tot 2023 wachten;
- Schaf de wachttijd voor bijstand af in navolging van andere steden. In die vier tot zes weken maken veel jongeren schulden waar ze niet meer uit komen.

Voor arbeidsmigranten geldt:

- Inzet op het plan van aanpak voor (dak- en thuisloze) arbeidsmigranten met passende opvang;
- Koppel huisvesting en werk los van elkaar;
- Pak malafide uitzendbureaus aan;
- Voorzie in fatsoenlijke huisvesting. Handhaving door de pandjesbrigade mag niet ten koste gaan van aanwezige arbeidsmigranten. Zorg voor alternatieve huisvesting.

2. Kortdurende, kleinschalige, kwalitatief hoogstaande opvang

Ook al is er een effectief beleid gericht op voorkomen en uitbannen van dakloosheid, nog steeds zal opvang nodig zijn voor mensen die tijdelijk buiten de boot vallen. Het aantal opvangplekken zal echter veel minder hoeven zijn. Ook is het van belang dat er blijvend wordt ingezet op het verhogen van de kwaliteit van de opvang en we ondanks het tekort aan opvangplaatsen niet terug gaan naar de grote slaapzalen. 24 uursopvang, kleinschalig met één of tweepersoonskamers moet de standaard worden.

3. Doorstroom

Doorstroom wordt sterk verbeterd wanneer dakloosheid prioriteit wordt van het woonbeleid en het dakloosheidsbeleid ingebed wordt in het woonbeleid. Voorstellen daartoe staan hierboven. Daarnaast zijn nog specifieke maatregelen die, op korte termijn, doorstroom kunnen bevorderen:

- Maak afspraken over convenantwoningen afdwingbaar;
- Zorg ervoor dat zorgverleners en belangenbehartigers betrokken worden bij prestatie afspraken, met name waar het gaat om doorstroom vanuit de Maatschappelijke Opvang en gesloten instellingen;
- Zorg voor passende ondersteuning vanuit de behoefte van bewoners zelf voor mensen die doorstromen. Op de langere termijn komt deze ondersteuning in de plaats van de ondersteuning die in de maatschappelijke opvang wordt geboden.